

Hunter Tamás emlékezete.

Hunter Tamás unitárius lelkész f. évi mártius 24-én hosszas szenvedés után 80 éves korában Sidmouth-ban elhunyt. E szomoru hírt közölte az Inquirer április 2-iki száma. Bizonyára, mindnyájunknak, a kik Londonban létünk alatt az ő szivességét és jóságát élveztük, fájó érzések keletkeznek lelkünkben e hír olvasásakor.

Hunter Tamás Cairncastle-ben, Irlandban született.

Atyja hasznobérlő volt. Miután tanulmányait Belfastban elvégezte, a theologiai pályára ment. 1843-ban lett pap. Papi hivatalát 1864-ig folytatta. Hunter nem volt feltűnő szónok, de magas és szellemes beszédeivel foglalkoztatni tudta mivel hallgatóit. A papi hivatalt mindig magasabb szempontból tekintette. Megnyerő modoráért, szerénysége és jó sziveért hallgatói nagyon szerették. 1865-ben a dr. William-könyvtárnál a könyvtárnoki állás üresedésbe jövén, Huntert választották meg könyvtárnoknak, mely állást 1885-ig viselt. E könyvtárt dr. William alapította protestáns papok és tanulók részére. Hunter, mint az irodalom kedvelője, itt megtalálta a hajlamának leginkább megfelelő munkakört. Gyakran mondogatta, hogy egy könyvtár felér egy egyetemmel azoknak, a kik azt használni tudják. Különösen nagy gyönyörűségét találta abban, hogy a tanuló ifjúságnak a könyvek kijelölésében utmutatóul szolgáljon. Mikor könyvtárnoki állásáról lemondott, a felügyelő bizottság méltányló elismerését fejezte ki hasznos szolgálataiért, s anyagi jutalomban is részesítette.

Ezután Irlandba vonult vissza, s Sidmouth tengerparti városban töltötte élete utolsó éveit. Mint mivel és tudós ember a városban kiváló tiszteletben részesült, a melynek ügyei iránt melegen érdeklődött.

Marshall az ő régi barátja vallási nézeteiről jellemzőleg írja, hogy „ő meggyőződésében határozottan unitárius volt, de hittani spekulációkkal és a dogmatikai theologia kérdéseivel nem törődött“. Az „ulsteri“ szabadelvű presbyterianusok között született és nőtt fel és egyik példányképe volt a puritán presbyterianus papoknak. A felekezetieskedést azonban nem pártolta. Mikor Londonban lakott Stopford Brooke, előbb anglikán, azután unitárius lelkésznek volt rendes hallgatója. Vallása lényegileg szellemi vallás volt, mely a szivben gyökeredzik és a gyakorlati erkölcsösségben nyilvánul. Családi nevét fia, Hunter Bernát fogja fentartani, a ki Kelet-Indiában katonai orvos.

Hunter az Inquirer-nek állandóan munkatársa volt s azon kívül egyesekkel kiterjedt levelezést folytatott. Jellemzik őt ez emlékező sorok írójához küldött levélben foglaltak: „Nekem úgy tetszik, hogy a mi a kereszténységben lényeges és alapvető, azt el kell választani az időlegestől és akkor közös alapot nyerünk az erkölcsi jóságban. Nagyobb testvériségre van szükségünk és az emberi életnek, mint Isten adományának nagyobb becsülésére.“

A magyarokat mindig szerette, de a törököket, mint nem keresztény népet, szívesen kiűzte volna Európából. „Félek, hogy nem valósíthatom meg — írja — azt az álmomat, hogy Magyarországot meglátogassam, s még kevésbé azt a régi tervemet, hogy Konstantinápolyba menve, onnan a törököket kiűzzem és az „Aranyszarvra“ görög kormányt ültessek.“ A politikában Gladstonnak volt híve.

A magyar tanulók iránt, két év tizeden keresztül, míg ő Londonban lakott s az angol unitárius theologiai akadémia még nem volt Oxfordba átvive, nemcsak minden gondolható szivességet tanusított, hanem valósággal atyjok volt. S nagyon sajnálta, mikor a könyvtárnokságtól megválva, Londonból elköltözött, hogy nem érintkezhetik a magyar ifjakkal, a kiket, saját nyilatkozata szerint, mindig szeretett és becsült. Közülünk mindazok, kik szerencsések voltak az ő barátságát élvezni s jóságos szivének melegét az ő kedves otthonában oly sokszor érezni: hálával gondolnak reá s mindig megfogják a jó öreg Hunternek — The Father of the Hungarian Students-nek — drága emlékeit őrizni.

KOVÁCS JÁNOS.

Párisi Levél.

Páris, 1898. mart.

(Mozgalmak a franczia kath. klerusban. „La volonté de vivre“ Charbonnel Victor abbétól. 1. köt. 12-ed rétt. Consistorialis választások a reformált egyházban.)

Szerkesztő Úr!

Emlitettem volt egy levelemben, hogy Franciaország egyik nyugati megyéjében néhány kath. pap a protestantizmusra tért át, a kik aztán híveiknek nagy részét is magukkal vonták. E mozgalom Franciaország más részeiben is követőkre talált, s most egyik déli megye felé fordul a közfigyelem. Átalán az alsó papságnál érezhető, hogy a babonáktól megundorodott és meggyűlölte a szolgátságot, s egy titkos forradalom van folyamatban, mely időről időre kitör. Azok a papok, a kik a lelkiismeretnek nagyobb szabadságot és több értelmi világosságot akarnak, szükségét érzik az egyesülésnek, hogy legyen a működésre központjuk. Megjegyzendő, hogy itt nem azokról beszélek, kik nyilvánosan és véglegesen szakítottak a katholicizmussal és a kik közül némelyek átléptek a protestansokhoz és miután a prot. theol. facultásokon vizsgáztak, lelkészek lettek. Annak a mozgalomnak előmozdítója Bourrier, ki maga is r. kath. pap volt és jelenleg prot. pap egy Páris melletti egyházban. Bourrier egy nagyon értelmes és munkás ember, ki teljes odaadással munkál régi testvérei felszabadításán.

Néhány más kath. pappal, kik mint ő, elhagyták a kath. egyházat, lapot alapított e czim alatt: „*Le Chrétien français*,“ melynek szerkesztésében, a kath. klerus tagjait s a katolikusokat átalán tartják szem előtt. Még szolgálatban levő nem egy kath. pap öntötte ki e lapban szíve keserveit. És ezt a lapot minden félévgyázat ellenére is nagyon olvassák a kath. klerus tagjai.

Hadd álljon itt néhány sor e lap első számaiból, melyek fogalmat adnak annak irányáról.